

Іван Мищак
старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України,
д-р істор. наук, проф.

**ОЧІКУВАННЯ ВІД МИРНИХ ПЕРЕГОВОРІВ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА
РОСІЄЮ, ІНІЦІЙОВАНИХ ДОНАЛЬДОМ ТРАМПМ:
ПРОГНОЗИ ТА АНАЛІТИКА**
*(аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні
за 1–31 січня 2025 р.)*

Опубліковано: Мищак І. М. Очікування від мирних переговорів між Україною та росією, ініційованих Дональдом Трампом (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–31 січня 2025 року). *Україна у відгуках зарубіжної преси.* 2025. Вип. 1 (191). С. 6–25.

В огляді публікацій інтернет-медіа за січень 2025 року було проаналізовано 36 інтернет-версій медіаресурсів 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Великої Британії (16 %), Іспанії (11 %), Франції та Угорщини (по 8 %), Латвії (6 %), Японії, США, Німеччини та Естонії (по 5 %), Швеції, Польщі, Словаччини, Нідерландів та Бельгії (по 4 %), Чехії, Литви та Італії (по 3 %) (*див. діаграму 1*).

Найбільшу кількість публікацій на українську тематику серед закордонних медіа опублікували: британські газети «The Guardian» (8,45 %) та «The Independent» (7,49 %), іспанські «ABC» (6,04 %) та «El Mundo» (5,07 %), угорська «Nepszava» (4,83 %), латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze» та французька «Le Monde» (по 4,35 %), американська «New York Post» (3,86 %), угорська «Portfolio» та японська «Japan Today» (по 3,62 %) (*див. діаграми 2, 3*).

Британські газети «The Guardian» та «The Independent» інформують про чітку та послідовну підтримку Сполученим Королівством України. Значна увага приділяється питанням підписання партнерської угоди між двома державами. Так, кореспондент «The Guardian» Л. Гардінг повідомив, що 16 січня 2025 року прем'єр-міністр Великої Британії К. Стармер здійснив офіційний візит до Києва, де разом із Президентом України В. Зеленським підписав історичний 100-річний пакт про партнерство. Угода між Великою Британією та Україною передбачає, серед іншого, британську підтримку у розмірі 3 млрд фунтів стерлінгів на рік, яка буде продовжена на невизначений термін. Своєю чергою оглядач «The Independent» Д. Медокс пише, що угода може включати введення британських військ в Україну як миротворців. Такий крок, на переконання автора статті, посилить тиск на путіна й підвищить ставки в будь-яких мирних переговорах, які пропонує Д. Трамп. Журналіст «The Independent» Е. Грегорі нагадує, що Б. Джонсон, який обіймав посаду прем'єр-міністра Великої Британії, був одним із тих, хто запропонував, щоб британські війська увійшли до складу європейських сил, які прямують для охорони кордону України у разі майбутнього припинення

вогню з росією. Кореспондентка «The Independent» М. Кук розкриває основні напрями підтримки України, передбачені угодою. Вона зауважує, що угода одночасно є договором і політичною декларацією та включатиме інвестиції, які поєднують розвиток технологій, наукові досягнення, культурні обміни, а також використання феноменальних інновацій, продемонстрованих Україною останніми роками, співпрацю в таких галузях, як охорона здоров'я та боротьба з хворобами, сільське господарство та космічна промисловість. Парламентський репортер «The Independent» Д. Лінч, посилаючись на звіт Комітету з питань оборони британського парламенту, розкриває деякі деталі технологічної співпраці двох держав. За його словами, Британії також є чому повчитися в Україні. Ідеться, зокрема, про український досвід використання штучного інтелекту у веденні війни. У звіті британського парламенту зазначається, що українці використовують технологію штучного інтелекту в безпілотниках для збору розвідувальних даних та аналізу бойової ситуації. Членкиня комітету Е. Леуелл-Бак заявила, що використання штучного інтелекту в Україні показує, що він пропонує серйозну військову перевагу на полі бою, й оскільки штучний інтелект стає поширеним і вдосконаленим, він змінить спосіб оборони на рівні від штабу до фронту. Британські видання продовжують висвітлення участі північнокорейських військових у війні росії проти України. Читачів інформують, що росія тривалий час намагалася приховати їхню участь у бойових діях. Журналіст «The Guardian» Л. Гардінг наголошує, що виявлення двох поранених північнокорейських військовослужбовців розвіює міф про те, що Президент України В. Зеленський бореться виключно з москвою. Автор зауважує, що з метою маскуванню військових Північної Кореї під росіян їм видали російське спорядження: форму, гвинтівки та підроблені військові документи. Репортер «The Independent» Т. Уотлінг також вважає, що захоплення в полон двох північнокорейських солдатів є незаперечним доказом участі Пхеньяну у війні, і повідомляє, що на момент взяття в полон один із двох північнокорейських солдатів мав при собі військовий квиток російського зразка, виданий на ім'я іншої особи з реєстрацією в республіці тува, який йому видали в росії восени 2024 року, коли частина бойових підрозділів Північної Кореї протягом тижня проходила злагодження з угрупованнями рашистів. «The Guardian» надрукувала відредаговану версію промови українського письменника А. Куркова на відкритті літературного фестивалю Writers Unlimited у Гаазі, де він заявив, що, незважаючи на війну, українське суспільство продовжує цінувати свободу та демократичні цінності. Як зазначає письменник, ймовірно, вперше в історії країна, яка перебуває у стані війни, не запровадила цензуру преси чи засобів масової інформації. Політичні свободи зберігаються, а українська культура переживає період активного розвитку.

Іспанські видання «ABC» та «El Mundo» пишуть про очікування в Україні та за кордоном на завершення бойових дій у 2025 році – у контексті обіцянки новообраного президента США Д. Трампа. Водночас вони цитують експертів, які застерігають від помилок і закликають докласти максимум зусиль у цей критичний момент, щоб росія не змогла продовжити чи скоро відновити свою

агресію. За інформацією «El Mundo», українці чекають прибуття обраного президента США Д. Трампа до Білого дому зі страхом, що він захоче змусити їх прийняти угоду, яка вигідна росії, і надією, що він знайде спосіб зупинити війну й забезпечити дієві гарантії безпеки. Іспанські журналісти відзначають велику кількість візитів західних дипломатів до України та активність української влади в об'єднанні зусиль закордонних партнерів на підтримку нашої держави. «АВС» послідовно висвітлювала візити до Києва верховного комісара ООН у справах біженців Ф. Гранді, міністерки закордонних справ Ісландії Т. К. Гуннарсдоуттір, міністерки закордонних справ Фінляндії та головчині ОБСЄ Е. Валтонен, міністра оборони Німеччини Б. Пісторіуса й ін. Усі дипломати висловлювати підтримку Україні та готовність й надалі надавати допомогу в протистоянні з ворогом. Зокрема, інформуючи про офіційний візит до України міністра закордонних справ Іспанії Х. М. Альбареса, із посиланням на джерела у міністерстві, автор статті стверджує, що ця поїздка має три основні напрями: політико-дипломатична підтримка в умовах війни з росією, надання гуманітарної допомоги та допомоги у відбудові, а також захист спадщини та культури України. У цьому контексті наголошено, що генеральна директорка ЮНЕСКО О. Азуле разом із Х. М. Альбаресом урочисто відкрили культурний центр в українському місті Львів, створення якого було профінансовано Іспанією. Низка репортажів іспанських медіа акцентує увагу на технологічних і структурних реформах ЗСУ. Кореспондент «El Mundo» Р. Аверчук розповідає, що Україна готує зміни всередині армії щодо реорганізації її структури навколо більших підрозділів, створених із бригад, які показали найкращі бойові результати, з метою переламати несприятливу ситуацію на фронті. Він наголошує, що реформа спрямована на краще використання обмежених ресурсів України для компенсації розриву в озброєнні та особовому складі між українськими та російськими силами. Кілька матеріалів «АВС» присвячено висвітленню бойових і тренувальних дій бригади ЗСУ «Хартія», яка використовує наземні безпілотники, оснащені кулеметами, під час тренувань у Харківській області. Зазначається, що ці засоби, які використовуються з 2024 року, виконують функції підтримки в штурмових і логістичних місіях. Автор окремо зауважує, що ці безпілотники розроблені та виготовлені в Україні різними військовими майстернями, що відображає технологічну стратегію України перед обличчям військових викликів. В іншій статті «АВС» йдеться про випробування українськими військовими безпілотників, для управління якими використовується оптоволокну. Ця система дозволяє долати проблеми, пов'язані з використанням противником засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ). «АВС» також звертає увагу на те, як українці відновлюють інфраструктуру та житло після російських руйнувань. Як приклад названо міста поблизу Києва – Бучу та Ірпінь – які майже не мають зовнішніх слідів руйнувань. Журналісти наводять слова міського голови Бучі А. Федорука про те, що вже вдалося відновити 97 % зруйнованих будинків та соціальної інфраструктури.

Французькі видання «Le Monde» та «L'Obs» описують різні стратегії європейських лідерів щодо підтримки України. Стаття в «Le Monde», написана

Х. Хоорман та Е. Вінсент, розповідає про візит міністра оборони Франції С. Лекорню до Польщі для обговорення підтримки України та військової співпраці з іншими європейськими столицями. Польща, яка нещодавно взяла на себе головування в Раді ЄС, прагне зміцнити оборонні зв'язки з Францією, зокрема шляхом укладання нового договору про співпрацю. Ця поїздка, переконані авторки статті, є частиною зусиль, спрямованих на просування безпекових й оборонних питань в ЄС. Автори допису у журналі «L'Obs» наголошують на необхідності Європейського Союзу посилювати свою незалежність і суверенітет в умовах викликів, пов'язаних з агресією росії та політикою новообраного президента США Д. Трампа. Вони закликають ЄС підтримувати Україну у її боротьбі, уникати залежності від зовнішніх партнерів й інвестувати у власну оборону, енергетику та цифрову автономію. Автори підкреслюють важливість негайного використання заморожених російських активів для допомоги Україні та припинення імпорту російських енергоресурсів. Натомість кореспонденти «Le Monde» Ж.-Б. Шастан та Т. д'Істрія висвітлюють загрозу, яку представляє просування проросійських політичних сил у Центральній Європі, для зусиль України в боротьбі з агресією росії. Повідомляється про зростання опору продовженню підтримки України в Румунії, Словаччині та Болгарії, що, на думку авторів, може ускладнити постачання зброї та матеріалів до нашої держави. Особливо небезпечною видається їм ситуація в Австрії, де після переговорів про коаліцію з консерваторами з'явилася загроза приходу до влади проросійських сил, які можуть заблокувати транзит зброї НАТО через свою територію, а також в Румунії, де проросійський кандидат на президентських виборах обіцяв припинити постачання озброєнь Україні. «L'Obs» повідомляє про обговорення Президентом України В. Зеленським із президентом Франції Е. Макроном питання підтримки України та можливості розгортання іноземних військових контингентів в Україні. Журнал нагадує, що ідею введення іноземних військ для забезпечення припинення вогню обговорюють уже кілька місяців, хоча росія відкинула її. Оглядач «Le Monde» Р. Урдан підсумовує 2024 рік для України, яка залишилася на шляху жорстокої боротьби з російською агресією. На його думку, попри значні жертви та запеклі бої, повернення до кордонів 1991 року стало малоімовірним, а мобілізація не принесла очікуваних результатів. Повномасштабна війна, що триває з 24 лютого 2022 року, набуває характеру затяжного конфлікту, в якому жодна зі сторін не змогла досягти стратегічної перемоги, підкреслює Р. Урдан.

Угорські видання «Nepszava» та «Portfolio» багато уваги приділяють різним сценаріям припинення війни в Україні та можливим посередникам, які можуть цьому посприяти. Дописувач «Nepszava» Г. Міклош зазначає, що колишній президент Польщі А. Квасневський може стати ключовою фігурою у врегулюванні російсько-української війни. Автор підкреслює, що, на відміну від В. Орбана та Р. Фіцо, яких критикують за проросійські погляди, А. Квасневський має досвід успішного посередництва, зокрема під час Помаранчевої революції 2004 року. В іншій статті «Nepszava» йдеться про припинення транзиту

російського газу через Україну з 1 січня 2025 року, що, однак, не призвело до серйозної кризи в Європі. Енергетичний експерт Л. Міклош вважає, що ситуація може стабілізуватися протягом кількох тижнів, оскільки європейські країни мають альтернативні джерела постачання, такі як СПГ із портів Франції, Німеччини чи Польщі, або ж запаси у сховищах. «Portfolio» також оцінює наслідки зупинки російського транзиту газу через Україну для країн регіону. Стверджується, що попри побоювання прем'єр-міністра Словаччини Р. Фіцо щодо серйозного впливу на газовий ринок, європейські країни адаптувалися до змін, активізувавши використання підземних сховищ газу та збільшивши імпорт із сусідніх держав. Однак, переконаний автор статті, транзитні втрати боляче вдарили як по бюджету України (до 6 мільярдів доларів на рік), так і Словаччини. Журналіст «Nepszava» І. Марніц аналізує позицію уряду В. Орбана щодо санкцій ЄС проти росії та роль України в енергетичній політиці регіону. Автор зазначає, що угорський уряд намагався представити як успіх згоду Євросоюзу на переговори щодо відновлення транзиту російського газу через Україну, проте не домогся скасування санкцій.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у закордонних інтернет-виданнях упродовж січня 2025 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (67 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах закордонних медіа приділено значно менше уваги (33 %) (див. діаграми 4, 5). Слід відзначити, що співвідношення сфер огляду збігається з даними за грудень 2024 року.

Російське вторгнення в Україну в закордонних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: прогнози та коментарі щодо ситуації на фронті; військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів – по 15 %, візити іноземних високопосадовців до України; реакція вітчизняних впливових діячів та організацій – по 13 %, воєнний потенціал України – 9 %, діяльність української влади – 8 %, соціально-культурне життя українського суспільства; обстріли території України російською армією – по 7 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанською газетою «ABC» (16,79 %), іспанською «El Mundo» та британською «The Independent» (по 11,68 %), британською «The Guardian» (8,76 %), японською «Japan Today» (7,30 %), французькою «Le Monde» (5,84 %), естонською «Eesti Päevaleht» (5,11 %), словацькою «Nový Čas» (4,38 %), французьким журналом «L'Obs» та американською газетою «New York Post» (по 2,92 %) (див. діаграму 7).

Упродовж січня 2025 року прогнози та коментарі щодо ситуації на фронті, а також військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів стали головними темами обговорення в закордонних інтернет-медіа.

Закордонні медіа з обережністю висловлюють прогнози щодо закінчення війни та перебігу ситуації на російсько-українському фронті. Командувач військами НАТО в Європі К. Каволі, якого цитує німецький «Focus», не вірить, що Москва досягне вирішального прориву в Україні. На Всесвітньому

економічному форумі в Давосі він заявив, що Україна зараз має ефективну оборонну стратегію, а росія відчуває труднощі з мобілізацією достатньої кількості сил. К. Каволі очікує багато менших російських наступів цього року, але, на його переконання, вони виснажать Москву. Оглядачі шведського видання «Aftonbladet» також задаються питанням: чи закінчиться війна в Україні у 2025 році? Есперти видання вказують на велику невизначеність – не в останню чергу з огляду на майбутню зміну влади в Білому домі. Питання також полягає в тому, за яких умов мир може стати реальністю. Але 2025 рік може стати останнім роком кривавого конфлікту, прогнозують деякі оглядачі. Так, колишній підполковник армії Швеції Й. Паасікві стверджує, що війна закінчиться наприкінці 2025 або на початку 2026 року. Він базує свій аналіз головним чином на слабких місцях Росії. На його думку, російська економіка в такому поганому стані, що Росії буде важко продовжувати в тому ж темпі. А якщо не зможуть цього зробити, то відступлять – за умови, що Україна й надалі отримуватиме підтримку Заходу, переконаний Й. Паасікві. З одного боку, більшість оглядачів визнає повільне просування російських військ вперед на донецькому напрямку. Так, у спільній публікації бельгійських видань «The Brussels Times» та «Belga», з посиланням на український військовий сайт «Мілітарний», повідомляється, що росія захопила приблизно 3600 квадратних кілометрів території в Україні у 2024 році. Оцінка базується на карті проєкту DeepState, який тісно пов'язаний з українською армією. З іншого боку, попередні прогнози щодо витіснення українських військ з курської області не виправдалися, а низка видань повідомила про чергові атаки ЗСУ на курщині й неспроможність росіян відвоювати власну територію. Репортер американської «New York Post» Р. Рейс повідомляє, за оцінками Білого дому, що лише за останній тиждень грудня 2024 року під час бойових дій у курській області загинуло понад 1000 північнокорейських солдатів, що становить близько 10% від загальної чисельності військ Пхеньяну, дислокованих у Росії. Японські газети «The Asahi Shimbun» та «Japan Today» особливо наголошують на захопленні в полон північнокорейських солдатів, присутність яких росія й Північна Корея намагаються приховати. Загалом новий наступ ЗСУ в курській області розцінюється як спроба України посилити свої позиції напередодні можливих переговорів із Росією. Низка оглядачів пише про успіхи безпілотних атак українських сил по території Росії, враження її нафтопереробних заводів і військової інфраструктури, передусім аеродромів. Так, японська «Japan Today» інформує про «найбільшу повітряну атаку України на російську територію протягом майже трирічної війни». Зазначається, що наймасовіший удар ЗСУ завдали по військових об'єктах окупантів на відстані від 200 до 1100 кілометрів вглиб території РФ. Японські журналісти стверджують, що були уражені об'єкти «в брянській, саратовській, тульській областях і республіці Татарстан», а серед цілей – хімічний завод, який виготовляє ракетне паливо та боєприпаси для російської армії, нафтобаза та нафтопереробний завод. Водночас естонський військовий оглядач Т. Калмус на шпальтах «Eesti Päevaleht» повторює раніше висловлену думку про те, що в Україні немає надії перемогти Росію в

симетричній війні, тому вкрай важливо впливати на економічну ситуацію в росії та підвищувати значення асиметричної війни. За словами Т. Калмуса, українські атаки росії безпілотниками є правильним напрямом дій, але для досягнення більшого ефекту об'єкти в росії мають атакувати близько 100 безпілотників щодня.

Візити іноземних високопосадовців до України також у центрі уваги закордонних інтернет-медіа.

Словацьке видання «Nový čas» розкриває деталі візиту до Києва міністра оборони Німеччини Б. Пісторіуса. Наголошено, що візит Б. Пісторіуса в Україну не анонсувався заздалегідь із міркувань безпеки. У Києві глава оборонного відомства Німеччини закликав продовжувати збільшення витрат на оборону Німеччини значно вище ліміту в 2 % ВВП, якого НАТО вимагає від своїх членів. Закордонні видання нерідко нагадують про безпосередні загрози, які чекають на іноземних високопосадовців в Україні. Так, Т. Росс, головний політичний кореспондент бельгійського «POLITICO», пише, що у центр Києва, де прем'єр-міністр Великої Британії К. Стармер проводив переговори з Президентом України В. Зеленським, поцілів російський безпілотник. Оглядач зауважує, що К. Стармер і В. Зеленський обговорювали майбутню безпеку України, коли стався напад, але вирішили продовжити переговори, а не ховатися. Т. Росс звертає увагу на той факт, що поїздка британського лідера в Україну відбувається в ключовий момент, коли всі очікують на мирні переговори. Італійська газета «Libero Quotidiano» повідомляє своїх читачів, що міністр оборони Італії Г. Крозетто прибув до України з офіційним візитом. Під час зустрічі сторони обговорили оборонну підтримку України, зокрема посилення ППО, навчання українських воїнів і технічного персоналу в Італії, а також зміцнення співпраці між оборонними компаніями, спільне виробництво та його локалізацію в Україні. Міністр оборони Італії зазначив, що його країна продовжить підтримувати українців у боротьбі за свободу та міжнародне право. Латвійська газета «Neatkarīgā Rīta Avīze» присвятила репортаж зустрічі спікерки Сейму Латвії Д. Меріні з міністром оборони України Р. Умеровим у Києві. Д. Меріня підтвердила, що відбулися добрі та продуктивні переговори, однак необхідно ще шукати нові шляхи надання переконливої та достатньої підтримки Україні. Спікерка Сейму Латвії додала, що продовжить шукати додаткові кошти для підтримки коаліції безпілотників і забезпечення їх відповідності вимогам українського поля бою. Словацькі видання «Denník N» та «Nový čas» повідомили про відвідання Києва головою партії «Прогресивна Словаччина» М. Шимечком та його зустріч із Президентом України В. Зеленським. Зазначено, що М. Шимечка після зустрічі з В. Зеленським у Києві заявив, що Україна цінує підтримку Словаччини та зацікавлена у найкращих відносинах і співпраці, зокрема в енергетиці. Водночас журналісти видань повідомляють, що прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо розкритикував візит представників «Прогресивної Словаччини» до Києва, звинувативши їх у тому, що вони «некритично стоять на українському боці та ставлять українські інтереси над інтересами Словаччини».

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у січні 2025 року питань виглядає так: реакція світових політиків, діячів та організацій – 27 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 22 %, мирні пропозиції та переговорний процес – 13 %, санкції проти росії – 8 %, збройна допомога Україні – 6 %, фінансова та економічна допомога Україні – 5 %, благодійна, гуманітарна та медична допомога Україні – 4 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце України у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: британська газета «The Guardian» (8,30 %), угорська «Nepszava» (6,86 %), латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze» (6,14 %), британська «The Independent» (5,42 %), французький журнал «L'Obs» та угорська газета «Portfolio» (по 4,69 %), американська «New York Post» (4,33 %), німецький журнал «Focus», французька газета «Le Monde» та польська «Rzeczpospolita» (по 3,61 %) (див. діаграму 9).

Реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні уже тривалий час залишається провідною темою висвітлення у закордонних інтернет-медіа.

Кореспондент британської газети «The Guardian» Е. Рот пише про прощальну промову президента США Д. Байдена до американського народу. Під час промови у Державному департаменті США 13 січня 2025 року він заявив, що основними цілями американської адміністрації були об'єднання світу навколо підтримки України та запобігання прямій військовій конфронтації між ядерними державами, яка могла б призвести до катастрофічних наслідків. Д. Байден підкреслив, що сьогодні Україна залишається вільною, незалежною країною, яка має потенціал для світлого майбутнього. Генеральний секретар НАТО М. Рютте, якого цитує іспанська газета «El Mundo», стверджує, що мир в Україні не триватиме, якщо угода про припинення війни сподобається росії, Китаю, Північній Кореї та Ірану, і попередив, що пакт, який задовольняє інтереси цих країн, «прокладає шлях до глобальної нестабільності». М. Рютте переконаний, що мир «може тривати тільки в тому випадку, якщо Україна сяде за стіл (переговорів) з позиції сили», і що для цього Києву потрібна «постійна допомога» з боку своїх союзників і більше зброї, щоб вона могла краще захистити себе й домовитися про хорошу угоду для України, Європи та світу. У статті угорської газети «Portfolio» аналізується заява держсекретаря США Е. Блінкена. Останній повідомив, що росія серйозно розглядала можливість застосування ядерної зброї проти України, але Китай переконав кремль відмовитися від цього кроку. Е. Блінкен зазначив, що навіть незначне підвищення ймовірності ядерного удару викликає серйозні занепокоєння. Він також відкинув звинувачення у затримці постачання зброї Україні, пояснивши це необхідністю врахування здатності України ефективно використовувати ці системи. Італійська газета «Libero Quotidiano» звертає увагу на ще одну заяву держсекретаря США Е. Блінкена стосовно українського наступу в курській області. Відвідуючи Сеул, американський високопосадовець зазначив, що схвалює дії Києва, пояснюючи, що окупація якомога більшої території росії сприятиме зміцненню позицій

України на переговорах і що росія буде змушена просити ще більше допомоги у Північної Кореї, щоб вистояти. Дописувач американської газети «New York Post» розмірковує над питаннями продовження допомоги Україні. Зазначається, що очільник Пентагону Л. Остін, відкриваючи засідання Міжнародної контактної групи з оборонної підтримки України 9 січня 2025 року, оголосив нову допомогу США Україні обсягом 500 млн доларів і повідомив, що лідери країн групи «Рамштайн» узгодили плани підтримки України до 2027 року. Водночас репортер «New York Post» В. Нава нагадує, що Л. Остін востаннє веде засідання групи, адже йде з посади очільника Пентагону. Наостанок він наголосив, що подальша допомога Україні важлива і висловив переконання, що майже 50 членів Контактної групи залишаться єдиними з Україною, «адже у цій війні йдеться не лише про виживання України, а і про безпеку Європи, США та світу». Французький журнал «L'Obs» повідомляє про реакцію депутатів французької соціалістичної партії на висловлювання президента Е. Макрона щодо України. Під час конференції з послами Е. Макрон закликав українців до «реалістичних переговорів» стосовно територіальних питань для досягнення миру з росією. Депутати висловили «глибоке занепокоєння», наголосивши на тому, що Україна повинна «відновити свій повний суверенітет у межах міжнародно визнаних кордонів 1991 року, включаючи Крим і Донбас», і що «жодна анексія частини української території росією не може бути прийнята». Журналіст канадської «The Toronto Sun» Д. Робертсон пише, що Канада готується стати головою «Великої сімки» у 2025 році, очоливши форум семи найрозвиненіших економік світу в період політичної нестабільності як у країні, так і в усьому світі. Автор наводить слова прем'єр-міністра Канади Д. Трюдо, який заявив, що відстоюватиме мир та свободу для України. Як інформує естонське видання «Postimees», у своєму новорічному привітанні голова Рійгікогу Л. Гуссар висловив жаль, що минулого року не справдилася найбільша надія і не відбулася перемога України над росією. Тому, сказав він, наш обов'язок стояти на боці України, яка веде війну за незалежність, всіляко підтримувати українців, переконувати в цьому наших партнерів і робити все це до перемоги, до миру, який буде укладено на умовах, сформульованих Президентом України В. Зеленським. Міністерка національної оборони Литви Д. Шакалієне, яка брала участь у зустрічі в Рамштайні, запевняє, що якщо всі країни-учасниці цього формату виділять по 0,25 % від ВВП для підтримки України, можна буде сподіватися, що панівна ілюзія миру буде замінена стійким миром. Ці слова подає литовська газета «Lietuvos rytas». Однак журналіст наводить і застереження міністерки, яка вважає, що партнери України все ще занадто повільні. «ми діємо так, ніби війна в Україні – це навчання, ніби ми не чуємо російських погроз щодо НАТО», – стверджує Д. Шакалієне.

Вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку також є одним з основних питань, які активно висвітлюються у закордонних інтернет-виданнях.

У статті для французької «Le Monde» колектив латиноамериканських дипломатів висловлює занепокоєння щодо міжнародного правопорядку та

порушення принципів, які захищають територіальну цілісність держав. У контексті російської агресії проти України автори наголошують на важливості підтримки України в її боротьбі за незалежність та критикують дії росії, яка як постійний член Ради Безпеки ООН порушує принципи невторгання та міжнародного права. Низка закордонних видань присвятила матеріали припиненню газопостачання російського газу до Європи через Україну з 1 січня 2025 року. За інформацією нідерландської газети «Algemeen Dagblad», це має негайні наслідки для Придністров'я, яке залишилося без гарячої води та опалення. Водночас Словаччина та Австрія організували альтернативні постачання, тому експерти ринку очікують мінімальних наслідків для цін на газ від припинення поставок російського газу. Натомість оглядач латвійської «Lietuvos rytas» стверджує, що європейські ціни на природний газ 31 грудня 2024 року піднялися вище 50 євро за мегават-годину. За словами експертки Д. С. Хатхорн, холодніша, ніж очікувалося, зима або подальші затримки проєктів СПГ «можуть ще більше підвищити ціни в найближчі місяці» майже до 60 євро за мегават-годину. Французький журнал «L'Obs» також пише про занепокоєння кількох європейських країн, таких як Словаччина, прем'єр якої Р. Фіцо, відомий своїми проросійськими поглядами, застеріг про серйозні наслідки для ЄС, та Угорщина, прем'єр якої В. Орбан висловив бажання зберегти доступ до українського маршруту газопостачання. Кореспондент британської газети «The Guardian» Ш. Вокер подає дві протилежні реакції на припинення газопостачання через Україну. З одного боку, зазначає він, це призвело до відключення електроенергії в окремих частинах Молдови та стурбованості в деяких столицях ЄС щодо поповнення дефіциту газу. Однак в інших країнах святкували черговий крок до відлучення Європи від російської енергії, а міністр закордонних справ Польщі Р. Сікорський назвав цю подію новою перемогою континенту. Оглядач німецького «Focus» також наводить аналіз виконавчої влади ЄС, в якому йдеться, що розірвання угоди між Україною та росією вже враховано на європейських газових ринках. ЄС стверджує, що зможе знайти альтернативні джерела постачання і що країни-члени ЄС, які все ще імпортують російський газ українським маршрутом, можуть обійтися без цих поставок, тому Комісія не вступатиме в переговори, щоб залишити маршрут відкритим. Угорська «Nepszava» рефлексує на заяву Президента України В. Зеленського щодо неспроможності підписантів Будапештського меморандуму виконати свої зобов'язання перед Україною. Видання інформує своїх читачів про те, що після часткової окупації Донбасу та Криму у 2014 році Україна зверталася до гарантів меморандуму із закликом до консультацій, але відповіді не отримала. Із посиленням на Президента України констатується, що ці країни, включно зі США, Великою Британією, Францією та Китаєм, «проігнорували» свої обов'язки, а сам меморандум став «папером без реальної цінності». Журналіст нідерландського видання «De Telegraaf» А. Беккер пише, що після початку війни в Україні НАТО тісніше співпрацює з Японією, Новою Зеландією, Австралією та Південною Кореєю. Альянс також поділяє занепокоєння з цими країнами щодо значного нарощування військової сили Китаю. М. Жерар на шпальтах

французької «Le Monde» висвітлює вплив війни в Україні на глобальну продовольчу кризу, що загострилася після вторгнення росії у 2022 році. Авторка зазначає, що конфлікт паралізував експорт сільськогосподарської продукції з України та росії, що особливо сильно вдарило по країнах Африки та Близького Сходу, залежних від цих постачальників. Як інформує шведська «Aftonbladet», Національне контрольно-ревізійне управління Швеції розпочинає перевірку роботи держави щодо покращення роботи з порятунку навколишнього середовища на морі. Однією з причин підвищення екологічних ризиків є війна росії проти України та зміна глобальної ситуації. Агресивна війна росії призводить до того, що кораблі в Балтійському морі частіше старі, з незрозумілими умовами власності та страхування. Ризик саботажу також зріс, підсумовує автор статті.

Упродовж січня 2025 року більшість повідомлень у закордонних медіа щодо української проблематики мала нейтральну тональність (67,15 %). Частка позитивних повідомлень склала 26,57 %, а негативних – 6,28 % (див. *діаграму 10*).

Найчастіше закордонні інтернет-медіа у нейтральному контексті висвітлювали діяльність української влади, ситуацію на російсько-українському фронті, перспективи мирних переговорів між росією та Україною, реакцію іноземних політиків і громадських діячів та організацій на події в Україні. Упродовж січня 2025 року в нейтральному тоні місце і роль України у світовій політиці представлені в 226 статтях та повідомленнях. 38 статей та повідомлень вирізнялися позитивною тональністю, а 13 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то нейтральна інформація представлена в 52 статтях і повідомленнях. 72 статті та повідомлення мали позитивну тональність, а 13 – негативну (див. *діаграму 11*).

Упродовж січня 2025 року лише нейтральна тональність статей про Україну характерна для інтернет-видань Канади («National Post», «Toronto Sun»). Переважно нейтральна тональність статей про Україну прослідковується в матеріалах інтернет-видань Угорщини («Nepszava», «Portfolio»), Нідерландів («Algemeen Dagblad», «De Telegraaf»), Японії («Japan Today», «The Asahi Shimbun»), Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios»), Латвії («Neatkarīgā Rīta Avīze», «Diena»), Чехії («Aktuálně.cz», «Reflex») та США («New York Post», «Time»).

Японська газета «Japan Today» цитує заяву президента США Д. Трампа про готовність запровадити нові мита проти росії, якщо вона не укладе угоду про припинення війни в Україні. Йдеться також про можливість застосування таких самих заходів до «інших країн-учасниць». Нідерландська газета «Algemeen Dagblad» аналізує вплив війни в Україні на європейську безпеку в цілому. Видання нагадує, що глава НАТО М. Рютте головуватиме на своєму першому важливому саміті НАТО й ділитиме головування з іншим голландцем: найвищим військовослужбовцем НАТО Р. Бауером, який залишить посаду після трьох років роботи. За словами оглядача видання, Р. Бауер попереджає інші країни НАТО про необхідність підготовки до війни, вважаючи це єдиним способом зберегти

мир. На думку європейських експертів з безпеки, Європа ризикує стати наступною ціллю росії в разі падіння України, а тому союзники повинні забезпечити активну участь України в мирних переговорах з росією в майбутньому, щоб «росія знала, що після миру вона ніколи не зможе повернутися в Україну». Водночас авторка статті нідерландської «De Telegraaf» Д. Блікер пише, що збільшення грошей на оборону поки що не є головним пріоритетом для партій коаліції у Нідерландах. Так, нідерландський політик від «Партії свободи» (PVV) Г. Вілдерс заявив, що люди повинні «залишати більше грошей у своїх гаманцях» і що підтримка України має, у разі необхідності, залишитися «на другому плані». Натомість лідер партії «Демократи 66» (D66) і лідер фракції в Палаті представників Р. Джеттен каже, що Г. Вілдерс небезпечно наївний. Р. Джеттен хоче підвищити фінансування НАТО щонайменше до 3 % з національного бюджету. Член Європейської ради з міжнародних відносин Н. Попеску на шпальтах литовської «Verslo žinios» зазначає, що хоча ще зарано робити важливі висновки з війни, що триває в Україні, деякі уроки очевидні. За його словами, якщо їх не вирішити, Європа буде вразливою протягом багатьох років. Перший і найважливіший урок, каже Н. Попеску, полягає в тому, що європейські країни повинні набагато швидше реагувати на військові кризи, що виникають. Війна в Україні показала, йдеться у статті, що ЄС, його державам-членам та інституціям необхідно терміново налагодити процеси прискорення розвитку інфраструктури та, за необхідності, призначення видатків на оборону. Канадська «Toronto Sun» повідомляє, що прем'єр-міністр Канади Д. Трюдо піде у відставку після того, як Ліберальна партія проведе вибори лідера. Видання наводить слова наукового співробітника Канадського інституту глобальних відносин із Братислави Р. Хілтона, який заявив, що Канада зробила свій внесок, навчаючи українських солдатів та обстоюючи інтереси України на міжнародних форумах. Р. Хілтон зазначив, що хоча Канада надала Україні значну фінансову допомогу, багато європейців вважає, що Оттава могла б зробити більше для протидії впливу росії. Найпоширенішим приводом для невдоволення є нездатність Канади досягти цільового показника витрат НАТО на оборону у 2 % від ВВП та недостатня військова допомога Україні, стверджує оглядач. В іншій статті «Toronto Sun» інформує про одну з найсерйозніших екологічних катастроф за останні роки, що сталася через розлив російської нафти у Керченській протоці. У цьому контексті газета цитує радника глави Офісу Президента України В. Зеленського М. Подоляка, який закликав запровадити додаткові санкції проти російських танкерів. Своєю чергою канадська «National Post», висвітлюючи запровадження заборони на постачання російського газу до ЄС через Україну, доводить, що це зміцнить континентальну безпеку у довгостроковій перспективі та може принести користь Канаді, підштовхнувши європейські держави до імпорту більшої кількості зрідженого природного газу з Північної Америки. Угорська газета «Portfolio» розглядає позицію Угорщини щодо можливого продовження санкцій ЄС проти росії. Я. Бока, міністр з європейських справ Угорщини, зазначив, що країна ще не вирішила, чи підтримає продовження санкцій, запроваджених у відповідь на російську агресію проти України. Він

підкреслив, що Угорщина хоче дочекатися позиції нової адміністрації США перед тим, як ухвалювати рішення.

Позитивні повідомлення щодо українського питання упродовж січня 2025 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Іспанії («ABC», «El Mundo»), Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Естонії («Postimees», «Eesti Päevaleht») та Словаччини («Denník N», «Nový Čas»).

Позитивні повідомлення про Україну переважно стосуються надання допомоги та підтримки нашій державі. Іспанська «ABC» відзначає заклик верховного комісара ООН у справах біженців Ф. Гранді до міжнародної спільноти продовжити підтримку українців, які постраждали від війни. Перебуваючи в Києві, він попросив мобілізувати 3,32 млрд дол. для допомоги 8,2 млн людей, які потребують допомоги в Україні та за її межами. Британська «The Guardian» відзначає посилення Великою Британією підготовки українських солдатів, а також наміри надати мобільні системи ППО і відправити 150 артилерійських стволів компанії Sheffield Forgemasters, виготовлені вперше за останні 20 років. Коментуючи візит британського прем'єра в Україну й оголошений пакет допомоги, естонський експерт з безпеки Р. Сакс, якого цитує «Postimees», виокремлює мобільні системи ППО «Gravehawk». Оскільки, вважає експерт, ці системи повинні почати використовувати ракети, які Україна вже має та які наша держава може виробляти сама, використання цієї системи має бути зручним і стійким для України в майбутньому. Шведська газета «Aftonbladet» пише про вдячність України уряду Швеції та шведському народу за пакет підтримки, який уряд і шведські демократи представили в четвер, 29 січня. Відзначено, що підтримка вартістю 13,5 млрд шведських крон є найбільшою на сьогодні. «Ця військова підтримка відповідає нагальним потребам української армії та суттєво сприяє зміцненню нашої обороноздатності», – цитує «Aftonbladet» слова Президента України В. Зеленського. Видання також нагадує, що раніше Швеція передавала в основному військову техніку зі складів, а тепер оборонна промисловість Швеції вироблятиме військову техніку, яка потім поставлятиметься напряму в Україну. У позитивному контексті низка закордонних видань висвітлює успіхи Збройних Сил України. Ідеться передусім про контрнаступ ЗСУ в курській області, успішну оборону на Донбасі та завдання ударів по російській військовій і нафтовій інфраструктурі. Британська «The Guardian» відзначає збільшення чисельності боїв за допомогою дронів. Автор статті стверджує, що українці часто застосовують так звані ройові атаки, коли скиди можуть тривати годинами й зупиняти піхотні штурми. За словами С. Бендетта, аналітика-дослідника Групи міжнародних справ Центру військово-морського аналізу, ця зброя пройшла шлях від новинки у 2022 році до одного з видів основних озброєнь у 2023-му, щоб контролювати весь тактичний простір. Репортер британської газети «The Independent» Д. Ахмед інформує, що січень 2025 року став вкрай продуктивним місяцем для Сил оборони України. Тільки в ніч проти 14 січня вони уразили одразу дев'ять важливих об'єктів у семи областях росії, що стало однією з найбільших атак на російські заводи з початку повномасштабного вторгнення. Оглядач естонської «Eesti Päevaleht» Т. Калмус

також звертає увагу, що Україна майже щодня атакує об'єкти в росії з безпілотників. За його словами, однією з найбільших останніх історій успіху може стати напад на базу пального «кристал» у саратовській області, де зберігалося паливо для заправки стратегічних бомбардувальників на аеродромі «енгельс». Відомо, що на аеродромі вже є проблеми із дозаправкою літаків, тож атака виконала свою мету. Т. Калмус називає ці атаки гарним прикладом успішної асиметричної війни. У репортажі іспанської «ABC» відзначено позитивний досвід роботи Центру психологічної реабілітації ветеранів у Харкові, який приймає бійців із гострими реакціями на фронтовий стрес та реабілітує їх для повернення до бойових дій. Зазначається, що з моменту відкриття у червні 2022 року було проліковано понад 10 тисяч військових. Цей піонерський проєкт в Україні модернізує лікування психічного здоров'я в армії, сприяючи психологічному благополуччю українських військовослужбовців, підкреслює автор. Редакторка естонської «Postimees» Л.-Е. Ломп пише, що Естонія стала першим міжнародним партнером Фонду О. Зеленської, який розвинув український проєкт «Кімната дитинства», будуючи сімейні будинки. Авторка описує перший результат співпраці – міністр закордонних справ Естонії М. Цахкна та перша леді України О. Зеленська відкрили два сімейні будинки, побудовані за підтримки естонських фондів, де проживатимуть багатодітні сім'ї, які втратили дім на війні в Україні.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»), Франції («Le Monde») та Словаччини («Denník N», «Nový Čas»).

У редакторській статті бельгійського видання «The Brussels Times» відзначено зниження рівня підтримки Президента України В. Зеленського згідно з результатами опитування, опублікованого Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС). Згідно з даними КМІС наприкінці 2024 року 52 % опитаних українців сказали, що «довіряють» В. Зеленському, що помітно менше порівняно з кінцем 2023 року (77 %). Негативного резонансу серед закордонних оглядачів набула інформація про арешти офіцерів високого рангу в Збройних Силах України. У статті Т. д'Істрії на шпальтах французької газети «Le Monde» повідомляється про арешти високопосадовців української армії у зв'язку з проблемами в 155-ій механізованій бригаді «Анна Київська», яка була частково навчена у Франції. Відзначено затримання колишнього командира бригади Д. Рюмшина, підозрюваного у приховуванні випадків дезертирства. Також вказано на арешт двох генералів і полковника, звинувачених у неналежній організації оборони Харківської області. За інформацією журналіста, скандал негативно позначився на планах Києва щодо формування нових бригад за підтримки західних союзників. В іншій статті «Le Monde» повідомляється про суперечку навколо міністра оборони України Р. Умерова, яка виникла через його рішення не продовжувати контракт із директоркою Агентства з питань оборонних закупівель М. Безруковою та вимогу про відставку одного з його заступників, Д. Кліменкова. Відзначено, що це викликало критику з боку

антикорупційних активістів, які звинувачують міністра у підриві боротьби з корупцією. Про проблеми в українській армії пише й естонська газета «Eesti Päevaleht». На її шпальтах експерт з безпеки Р. Сакс розмірковує про те, що в Україні кілька місяців критикують уряд й очільника сил оборони за непрацюючу мобілізаційну систему та все більше ухилення від військової служби, через що на передовій не вистачає солдатів. Журналіст польського тижневика «Do Rzeczy» М. Печинський стверджує, що в Україні втома від війни починає переважати, а проросійські політики виходять із тіні. Французька «Le Monde» також інформує читачів про ситуацію з чоловіками в Україні, які прагнуть уникнути мобілізації або возз'єднатися з родинами за кордоном. Автор розповідає, що обмеження на виїзд для чоловіків віком 18–60 років, запроваджені після російського вторгнення у 2022 році, змушують багатьох шукати нелегальні шляхи втечі, використовуючи підроблені документи або нелегально перетинаючи кордони. Редактор польської газети «Rzeczpospolita» А. Казимерчук аналізує заяву К. Навроцького, кандидата у президенти Польщі, якого підтримує колишня правляча партія «Право і справедливість». К. Навроцький заявив, що «не бачить місця для України ні в Європейському Союзі, ні в НАТО, доки вона не дійде згоди щодо «різанини» на Волині». К. Навроцький додав, що вважає це «цивілізаційними зобов'язаннями» українців, які, однак, не впливають на його «глибоке почуття солідарності з Україною в часи російської агресії».

Отже, закордонні інтернет-медіа продовжують розмірковувати над тим, якими будуть подальші кроки президента США Д. Трампа щодо припинення війни в Україні. Відзначено, що чіткої стратегії дій в адміністрації Білого дому досі немає, а тому про швидке припинення бойових дій не йдеться. Водночас оглядачі відзначають послідовну підтримку нашої держави європейськими лідерами, як на дипломатичному рівні, так і безпосередньо шляхом надання військової й технічної допомоги. Поступово європейські політики схиляються до необхідності збільшення власних витрат на оборону та підтримку України. Закордонні видання відзначають загалом успішні оборонні дії української армії на Донбасі та контрнаступ у курській області росії. Низка експертів переконана, що саме територія курщини може стати фактором впливу на росію під час мирних переговорів. Критичні зауваження на адресу України переважно пов'язані з проблемами в армії та недостатньо ефективною мобілізацією, що підриває довіру до дій влади в цілому та негативно відображається на рейтингу Президента України В. Зеленського. Критика в угорських та словацьких виданнях головним чином стосується припинення транзиту російського газу через Україну в 2025 році. Польські видання традиційно критично реагують на питання, пов'язані з історичною пам'яттю про події на Волині в роки Другої світової війни.